

Húsvéti Hírlevél

A Budaörsi Református Egyházközség hírlevele 2006 Húsvétján

Mit ünnepelünk Húsvétkor?

Azt, hogy jön a nyuszi és piros tojásokat hoz? Avagy a locsolkodás emeli ki a többi nap közül? Történjen az kölnivel, vagy éppen kútvízzel. Jó kis hecc, egész vödörrel leönteni a lányokat, s aztán élvezni a visítózásukat. Vagy az a nagyszerű a húsvétban, hogy végre elővehetjük a – bőjti időszakban – félretett sonkát?

Én nagyon szomorú lennék, ha húsvét ünnepének ez lenne a lényege. Nem tudnék akkor mit kezdeni a mulasztásaimmal, mindazzal, amit elrontottam, azokkal a nyomasztó esetekkel, amikor megbántottam másokat. S azok különösképpen is rám nehezednének, amelyeknél már nem volt arra sem lehetőség; jóvátegyem, amit elrontottam, pótoljam, amit elmulasztottam; bocsánatot kérjek attól, aki ellen vétkeztem! Ezt a szörnyű terhet hurcolnom kellene szüntelen, azzal a kízó gondolattal, hogy nincs lehetőség az újrakezdésre.

Húsvétkor azonban olyan nagy horderejű esemény történt, amihez hasonló a világ teremtése óta nem történt: Isten feltámasztotta a halálból az Ő Fiát, Jézust. S ez jó nekünk? – kérdezhetjük. Ehhez hasonló kérdést több mint 400 esztendővel ezelőtt is föltekertek - hitvalló ősaink: Mit használ nekünk Krisztus feltámadása? Így hangzik a válasz:

„Először: feltámadásával legyőzte a halált, hogy minket részesítsen abban az igazságban, amelyet nekünk halálával szerzett,

Másodszor: az Ő ereje most minket is új

életre támaszt fel,

Harmadszor: Krisztus feltámadása a mi dicsőséges feltámadásunknak bizonyos záloga számunkra. (Heidelbergi Káté 45. kérdése)

Mit jelentenek ezek? Először is azt, hogy van bocsánat. Mulasztásainkkal, vétkeinkkel, bűnünkkel: Istenre nem figyelő életünkkel Isten haragját zúdítottuk magunkra, és halálos ítéletet érdemlünk. Ekkor állt elő Jézus, és azt mondta: Atyám, ők valóban megérdemlik ezt az ítéletet, de ne őket büntesd

meg, hanem ezt a büntetést rajtam hajtsd végre. Ez történt meg Nagypénteken a Golgotán. Isten igazságos, és a bűnt megbünteti, de Isten végtelenül irgalmas, és a bűnöst mindenképpen igyekszik megmenteni. Erre csak ez az egyetlen lehetőség volt. Ezt vállalta Jézus helyettünk és értünk. Azért lett emberré, mert az ember bűnéért csak ember bűnhődhetett, mivel azonban Isten, ezért az egész emberiség bűnét és büntetését magára vállalhatta. Amikor a kereszten elhangzott az utolsó szava: elvégeztetett, és utána lehajtvá fejét meghalt, akkor elvégeztetett minden ember ítélete, és elvégeztetett minden bűnös ember felmentése is. Akkor bocsátotta meg Isten mindannyiunk bűnét. A kereszten érvényesült Isten igazsága a bűnnel szemben, és Isten irgalmassága a bűnös iránt. Jézus fizette meg az árát annak, hogy egyáltalán szóba áll velünk Isten, hogy van lehetőségünk arra, hogy oda forduljunk Istenhez,

hogy Isten rendbe hozza azt, amit elrontottunk az életünkben.

Aki ezt hittel komolyan veszi, vagyis magára nézve érvényesnek tartja, azt attól kezdve Isten nem önmagában nézi, hanem – Pál apostol így mondja: a Krisztusban. Mintha el lenne rejtve Krisztusba, és amikor Isten keresi őt, akkor Krisztuson keresztül látja. Előbb látja Jézus Krisztust, utána látja őt. És mivel hisz Krisztusban, ezért Isten olyannak látja, mint az Ő Egyszülött Fiát. Krisztuson keresztül látja őt Isten, és ezért látja igaznak.

Második nagy ajándék: az új életre való feltámadás. Ez nem a testi halál után kezdődik, hanem már most, és egész életünkre kiható következménye lesz. Négyet vegyünk sorba:

Más lesz a nézőpontunk. „Az odafennvalókkal törődjétek” – írta Pál apostol a kolosséiaknak. Ez nem azt jelenti, hogy álmódzókká leszünk és elfordulunk a mindennapi élet feladataitól, hanem azt, hogy azokat Isten világosságában látjuk. Krisztus győzelme felől nézhetjük a magunk küzdelmeit. A Krisztusban feltámadott ember és gyülekezet a földi valóságon túl, a mennyei valóságot is látja, és beszámítja életébe.

Más lesz a küzdőterünk. Az „új életben” való járás előtt a magunk bűne nem zavar minket, a másoké annál inkább. Ezért mindig egymással hadakozunk. Most azonban kiderül, hogy az igazi küzdőtér bennünk van. Előszörban a magunkban levő rosszal vesszük fel a harcot. Kemény küzdelem ez. És mindvégig tart. Ahol a feltámadott Krisztus az Úr, ott tisztul a szív.

Más lesz az emberekkel való kapcsolatunk. Krisztussal közösségben élve tanulhatunk meg a másik emberre – még az ellenségre is – úgy tekinteni, mint felebarátra. Krisztussal együtt a másik ember nem utunkba álló akadály, hanem feladat. Nem elpusztítani akarjuk őt, hanem elszenvendjük őt szeretetben, nem bosszút forralunk ellene, hanem megbocsátunk neki. „Miképpen a Krisztus is nekünk”. Ő ad ehhez erőt. Ő a kezdeményező, mi elfogadjuk, és továbbadjuk mindezt.

Más lesz az életünk tartalma. Istennek békessége, Krisztusnak beszéde lakik az „új életre feltámasztott” ember szívében. Életé-

nek nemcsak egy kis része, hanem egyre inkább az egész Isten uralma alá kerül. Öröm ilyen „új életben” járni.

Jézus Krisztus feltámadásával mint utolsó ellenségünket legyőzte a halált. Ezért lehet a hívő embernek úgy tekinteni a halálra, mint megvert ellenségre. Pál apostol az 1. Kor. 15-ben a halált – Jézus feltámadásának fényében – fullánkja vesztett méhecskéhez hasonlítja. Még döngöcsél egy ideig, de aki tudja, hogy kiszakadt a fullánkja, nem fél tőle.

Jézus feltámadása biztosít minket, hogy a halál nem megsemmisülés, nem feloldódás a nagy mindenségben, nem is ölt senki újra testet más formában, hanem, aki Krisztusban hitt, az Vele marad, Hozzá kerül még közelebb, ha utolsót dobban a szíve.

A hívő túllát a halálon, és látja mögötte az élő, feltámadott Krisztust, aki második eljövetelekor a Benne hívőket is feltámasztja majd. A mi feltámadásunk is testben történik, megmarad a személyazonosságunk, de az a dicsőséges test vagy „lelki test” mégis különbözni fog a mostanitól, mint ahogyan Krisztus is dicsőséges testben jelent meg övéinek a feltámadása után. Pál apostol hasonlata szerint olyan kapcsolat van a kettő közt, mint a mag és a kikelt növény között. Egészen azonos, mert a magból kel ki az új növény, mégis más.

Láthatuk: Jézus Krisztus halálával bocsánatot szerzett a múltunkra, feltámadásával bebiztosította a jövőnket – akkor minden figyelmünkkel benne élhetünk a jelenben. Felszabadultan, boldogan.

Jézus feltámadásának tehát sok haszna van a számunkra. Nem csoda, ha az első keresztyének minden héten megünnepelték ennek a napját. A hét első napján, vasárnap, összejöttek és dicsőítették élő Urukát. Ez lett számukra a legfontosabb ünnepé, ezért is került át lassan az Úrnak szentelt nap szombatról vasárnapra. Jézus feltámadásával új korszak kezdődött, az új szövetség korszaka. Új korszak kezdődhet a mi életünkben is.

Így legyen Istentől gazdagon megáldott, boldog ünnepe minden kedves Testvéremnek!

Petőné Püski Ilona
lelkipásztor

Ravasz László: A halál keresztvize

igehirdetés

Olvasmány: Kolossé: 3:1-14.

Textus: Róma 6:3-7.

„Avagy nem tudjátok-é, hogy a kik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg? Eltemetettünk azért ő vele együtt a kereszttség által a halálba: hogy miképen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképen mi is új életben járjunk. Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele eggyé lettünk, bizonyára feltámadásáé szerint is azok leszünk. Tudván azt, hogy a mi ő emberünk ő vele megfeszítettett, hogy megerőtlenüljön a bűnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek: Mert a ki meghalt, felszabadult a bűn alól.”

Sokszor említettem, hogy nagypéntek és húsvét tulajdonképpen egy ünnep s egyszersmind az egész keresztyénség kristályos összefoglalása. Húsvét nem lehet nagypéntek nélkül, mert halál nélkül feltámadás; de nagypéntek sincs húsvét nélkül, mert egy olyan Krisztus, aki csak meghalt, de nem él: lehet kegyeletes emlékezésnek a tárgya, de nem uralkodhatik felettünk és a világ felett, mint az Élet Fejedelme.

A nagypéntek és a húsvét, mint az egész keresztyénség summája, új értelmet ad az életnek és a halálnak és a kettőt új viszonyba hozza. Addig a halált és az életet minden valóság két különálló, ellentétes valóságként szemlélte, melyek közül egyik sem keverhető össze a másikkal s egyik sem tehető a másik helyére. Vagy az élet, vagy a halál, mert egyik a másikkal tökéletes tagadása. A keresztyénség nagy újsága és üzenete az volt, hogy a halált az élet szolgálatába állította és azt mondta: igazi életet csak a halál alakíthat számunkra. Egészen élesen így is mondhatnám: igazi élet a meghalás művészete. A természeti világ, sőt az egész mindenség áthághatatlan vastörvényéből, a halál tényéből így alakított ki a keresztyénség a hívó ember számára egy utat, egy módszert az igazi élet megtalálására és elsajátítására. Keresztyén az, aki a halál könyvéből tanulja meg az élet leckéjét.

A halál gondolata úgy benne van a keresztyénség minden porcikájában, mint a só a tenger vizének minden cseppjében. Már maga a keresztyénség is éppen annyit beszél a halálról, mint az életről. A kereszttség vallástörténeti előképe az a gondolat, hogy a víz isteni erő, életnek és halálnak a hordozója. Vízbe fullasztották azt, amit a víz istenének áldoztak és a vízből fogadták az élet nagy ajándékait: a táplálékot, a tavaszt, a szerelmet. Mint ahogy a nap minden este alábukik és meghal a tengerben, hogy minden reggel újra támadjon belőle, így volt a víz a halál anyja és az élet anyja. Mikor János Krisztus előtt a bűnnek bocsánatjára keresztelt, a szertartásban kifejezésre jutott az a gondolat, hogy a vízbe való alámerüléssel meghal a bűnös ember és a vízből való kikeléssel életre kel az új ember. Pál apostol ennek tiszta dogmatikai megfogalmazást is ad, amikor azt mondja: „Avagy nem tudjátok-é, hogy akik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg?”

A Krisztus halálába. Jézus személyiségével elválaszthatatlanul összefügg a halál gondolata és ténye. Ő az, aki azért jött, hogy meghaljon; Ő az, akinek meg kellett halnia, mert hozzánk jött. Akármilyen ragyogó a betlehemi történet fénye, a párázatában ott sötétlik a Golgota keresztjének árnyéka. Az a valaki, aki jászolban született, mert nem volt hely számára a világban, holott érkezését angyalok jelentették s azért jött, hogy bűnbocsánatot és örök életet hirdessen a világnak: világos, hogy nem élhetett hosszú és békeséges életet. Az, aki letépte az álarcot az uralkodó pártról, korbáccsal verte ki a templomból a nép vallásos

intézményelveivel elválaszthatatlanul összeszövődött nagytöke képviselőit, aki azért jött, hogy tüzet gyújtson, harcot indítson, de azért azt tanította, hogy ha valaki jobb felől arcul üt, tartsd oda a bal orcádat is, aki Heródeest rókának nevezte, de megbocsátott a bűnös nőnek és betért a megvetett vámszedőhöz: egészen bizonyos, hogy természetes halállal nem múlhatott ki. Aki szembefordult és kihívta az emberben az ősi gonoszt, megtámadta a sátánt az ő királyi fészkében, az emberi szívben s vándor koldus létére Istenné tette magát, új törvényt adott és új világot követelt: csak a kereszten végezhetette az életét. Krisztus életében nincs egyetlenegy mozzanat sem, amelyben ne éreznők a halál kényszerét, szükségszerű következményét.

Ennélfogva mindazzal, ami e világon krisztusi, a halál kockázata jár. Meg kell halni azért, mert nagyon szeretünk valakit, mert a szeretet krisztusi elem; meg kell halni azért, ha egy igazságot szívünkre veszünk és odaállunk egy zászlóhoz, mert az igazságért küzdeni krisztusi példa. Meg kell halni azért, mert van kötelesség, vár a szolgálat, reánk bízottak nagy ügyek és drága lelkek. Egyszerűen meg kell halni azért, mert bátorkodunk Krisztushoz méltó életet élni.

De éppen ebben áll a keresztyén ember ereje. Aki elég bátor meghalni, azzal nem lehet packázni, azt nem lehet rabszolgasorban tartani, nem lehet megalázni és elnyomórítani. Aki nem fél a haláltól, azt komolyan szokták venni, mert a világon a legkomolyabb egy olyan ember, aki képes meghalni az igazáért. Aki nem fél a haláltól, az az igazán szabad ember, fölötte áll az érdeknek és a számításnak, nincs reá hatása a cselnek, rábeszélésnek, fenyegetésnek, vagy megvesztegetésnek. Amióta a finnek zsoltárt énekelve indultak hadba, mióta ütközetek előtt imádkoztak magukért, ellenségeikért, könyörögtek, hogy múljék el ez a keserű pohár, de legyen meg az Isten akarata, megint csak üres szöbeszéd és tanulatlan szájhösködés az, hogy a keresztyénség elpuhítja a jellemet, gyávává teszi az embert és kiöli az egyénből és a nemzetből a férfiaságot.

Krisztussal azonban nemcsak a halál kockázata függ össze. Azt lehet mondani, hogy Ő egész életének középpontja és csúcspontja az Ő kereszthalála. Miért kellett neki meghalnia? Azért, mert Krisztus volt: Isten létére emberré lett, emberek közé jött s rajtuk akart segíteni. A kereszthalál tehát Krisztusnak életműve, egységes és egyetemes alkotása, összefogása szolgálatának és küldetésének. Éppen ez a kereszthalál lett az igazi életnek kiapadhatatlan forrásává, életfakasztó, élettermelő halállá.

Ebből az következik, hogy Krisztussal csak az Ő halála útján függünk össze s összefüggésünk nem lehet más, mint az Ő halálában való részvétel. Ezzel az élet legfőbb ügyévé, nagy és örök szertartásává lett az a folyamatos és állandó meghalás, amelyet naponként hajtunk végre s amelynek naponként végrehajtott részleteiből tevődik össze az életnek nagy felszabadulása és átnemesedése. Ezt az állandó, naponként való meghalást alapigénk az ő ember megöklésének nevezi. Mi az ő embernek a megöklése? Alapjában véve nem egyéb, mint lassú, fokozatos, de véres és halálos átértékelése egész világunknak; kívánságainknak, akaratunknak, örömeinknek, életünknek az átültetése egy más mezőre. Mindez gyökerek elszántságával, ágak kimetszésével, vérrel és halállal jár, mert kiábrándulás múló és tűnő javakból s egyre szenvedélyesebb és mélyebb beleszeretés láthatatlan és örökkévaló szépségekbe.

Sokan azt hiszik, hogy ez valami önsanyargató, világmegvető, gyilkos bőjt. Volt ilyen formája is, de nem ez a lényeg benne. A rendes folyamat másképpen megy végbe. Az ember meglát egy nagyobb értéket és ezért elfelejtkezik egy kisebbről. Kezével lelki kincsek aranypénzét ragadja meg, s hogy azt megtarthassa, kihull markából a kavics, a sár, a fonnyadt levél és az olvadt hó. Megtörténhetik, hogy ezt a maga jószántásából, belső életének zavartalan fejlődése között teszi meg; megtörténhetik, oh hányszor, de hányszor, hogy Isten csavarja ki kezünkől azt az értéket, amit legnagyobbnak hittünk, azért, hogy üresen maradt helyére odatehesse ezerszer nagyobb ajándékát: a magasabb rendű életet. Hiú szemed megvakul, hogy láss belső világosságot; földi szerelmed meghal, hogy mennyei szere-

lemre gyúlhas, de mindenképpen ott állsz egy döntés előtt s maga a döntés halál is, élet is: meghalsz arra nézve, amit elvetsz magadból, életet nyersz arra nézve, amit a szívedhez szorítasz és jobb részként választasz. Szemben áll például egyszer előtted a világ és Isten, de Istent választottad: meghaltál a világ számára, a világ is meghalt a te számodra; Isten most él igazán számodra és most lettél igazán élővé Isten számára. Nem ismersz-e sok-sok ilyen döntést? Például amikor a test és lélek között kell választani s valaki a lelket választja, mert az dicsőségesebb és értékesebb? Az ilyen ember meghal teste számára, életet nyer a lélek számára. Nem ismersz-e embert, aki lelkiismeretéért odaadja a hasznót, Krisztus helybenhagyásáért a tömeg tapsait, becsületét a gazdagságot, függetlenségért a húsos fazekat, igazságért a mindennapi kenyeret?

Ne gondoljátok azt, hogy ilyen döntések csak az elméletekben fordulnak elő, a teológusok gondolkodásának üres terében. Bármikor találkozhatsz emberekkel, akik szegények maradtak, mert becsületesek voltak, nem vitték semmire a világ szerint, mert igazat mondtak. Nem ismersz-e asszonyokat, akik vállalták a boldogtalanságot, mert tiszták akartak maradni? Nézz vissza a történelembe: mikor volt nagyobb II. Rákóczi Ferenc? Az ónodi országgyűlés hermelinpalástos barokk fejedelme a nagyobb ember, vagy a rodostói faluvég királyi koldusa? A XVIII. század Európájában egyetlenegy fejedelemnek sem ragyog annyi dicsőséggel a koronája, mint a bujdosó Rákóczi elrejtett dicsősége. S a történelemből nem tudnál-e megnevezni nagy böjtölköt, szent koldusokat, akik leélték az életüket a nélkül, hogy egyszer jóllaktak volna, vagy valaha is vetett ágyban pihentek volna, de nagyságuk fénye nő a múlt időben, pedig már régen nem emlékszik senki sem arra, kik voltak kortársaik közül a nagy élvezők, a habzsolók és a dözsölők.

Nemcsak nem idegen ez a dolog, de meg kell mondanunk, hogy ilyen követeléssel nap-nap után elé állunk. Nem kívánjuk-e ezt meg ma is minden katonától, minden tisztviseletől, minden családfőtől, minden hitvestől és minden anyától, hogy bizonyos esetben a halál válassza? Az áldozat, mint valami földalatti ár, átszűrődik, átbuzog egész világunkon s ahol nem is gondolnád, búvó pataként dörömböl, mert az élet törvényéhez tartozik hozzá, hogy meghalással szépítse és dicsőítse meg magát.

Ide kapcsolódik bele Pál apostol missziói beszédje. A nagypénteki evangélium azt állítja: mindezt a meghalást nem lehet külön, egyedül, szétszórta végezni el. A halálnak ez a csodálatos élethalakító, életfelszabadító és élettermelő gyakorlata csak egy olyan személyiséggel való közösségben élhető meg, Aki maga hozta ezt a törvényt, keresztyében megvalósította, betöltésének tökéletes példáját adta s azóta is, mint a fő a tagokat, ihleti, kormányozza, egyesíti mindazokat, akik az élethalakító halál eme nagy hadjáratában, százszor szent szertartásában, királyi művészetében részt akarnak venni. A naponként meghalók, az életet feláldozók, a világot megtagadók nagy seregének élén Krisztus jár, a Halál Fejedelme, véres keresztyével a vállán. De amennyire lépést tart vele a sereg, amennyire haladni tudsz te is vele az Ő céljai felé, változik át ez a menet az élet diadalmas seregévé, amelynek élén a feláldozott Krisztus, az Élet Fejedelme jár. A Halál Fejedelmének vezetése alatt eldobod testedet, véred elfolyik, kezed elszárad, virágod elhervad, kalánszod, vetésed legázolódik s íme: az Élet Fejedelmének vezérlete alatt felöltözöd az ő dicsőséges alakját, orcádon mennyei rózsák szépsége sugárik, kezed tele van az élet kalánszainak nagy aratásával és sugárik rólad az Ő dicsősége.

Meghalni Krisztus nélkül is meg kell. Ez a halál lehet virtuosus, vagy gyáva: mindenképpen egy sötét kút, amelybe végre is belezuhansz; nagy loccsanás, néhány buborék, simuló gyűrűzés s vége van annak a furcsa kalandnak, aki voltál. De ha Krisztussal mindennap meghalsz és Benne mindennap megújulsz: e folyamatban lefizeted a bűn zsoldját s ígértben már bírod az élet koronáját. Igaz, hogy életedbe nagypéntek komorsága és árnyéka vetül, de haláloed tele lesz húsvéti örömmel.

A világ azt mondja: a élet alkalom a halálra, Krisztus azt hirdeti: a halál alkalom az életre!

Amen!

Krisztus feltámadott

185. dicséret

A református énekeskönyvet néhány éven át már kézben tartó fiatal gyülekezeti tag is fel tudja idézni az ének címének hallatán e legrégebbi egyházi énekeink egyikét, hiszen Húsvét reggelén évről évre elénekeljük, mint az ünnepi istentisztelet kezdőénekét. Sőt, a keresztyén templomokban ezen a reggelen világszerte éneklik ezt a közel 800 éves középkori dallamot.

Az anyanyelvű éneklés nem a reformáció következményeként gyökerezett meg a keresztyén egyházakban. Ennek gyakorlata, ha nem is a mai értelemben, de sokkal korábbi keletű. A középkorban karácsony és húsvét táján, templomszenteléskor, körmenetek és búcsúk alkalmával a köznép a templom előtt gyülekezve énekelte kedves anyanyelvű énekeit, kereztezve mintegy a liturgiát, annak szerves részét még nem képezve, de tőle el nem választhatóan.

A reformáció felismerte az anyanyelven énekelte strófikus egyházi énekekben a nép megközeledésének, tanításának, olykor meggyőzésének útját, így ének repertoárjának alapjául és mintaként is álltak ezek a korai kanciók a 16. századi énekköltők előtt az új énekes anyag kidolgozásában.

A Christus surrexit című, a Victimae paschali sequentiával rokonságot mutató dallam német fordítása, Christ ist erstanden húsvéti himnusz átalakított dallamára maga Luther is írt egy saját himnuszt. Azt vallotta: „Krisztus feltámadott kezdetű örömhimnuszunkat mindig el kellene ismételnünk, valahányszor Urunk feltámadására gondolunk.”

A középkorban Európa-szerte ismert dallam Telegdi Miklós prédikációs könyvében

Krisz - tus fel - tá - ma - dott, Kít ha - lál el ra - ga - dott;
Ha ő fel nem tá - mad, Nincs töb - bé bűn - bo - csá - nat,

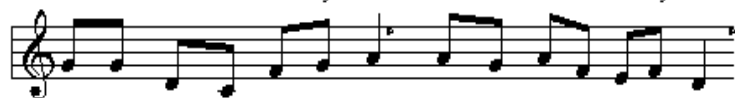
Ör - ven - dez - zünk, vi - gad - junk, Krisz - tus lett a vi - ga - szunk,
De él, e - zért szent ne - vét, Zeng - jük ő di - csé - re - tét,

Al - le - lu - ja! Al - le - lu - ja!
Al - le - lu - ja,

Al - le - lu - ja! Al - le - lu - ja!

Ör - ven - dez - zünk, vi - gad - junk, Krisz - tus lett a vi - ga - szunk.

Al - le - lu - ja!

(1577) csak szöveget tartalmaz, a protestáns graduálok a Victimae Paschali sequentiába illesztve közlik, az 1651-es Cantus Catholici-ban (1651) már a katolikus, református és evangélikus gyülekezetekben egyaránt énekelt mai formában találjuk.

A nagylélegzetű dallamot az Alleluia refrén keretezi. Két rövid versszakban hangzik el a tömör hitvallás, melyet a harmadik vers más dallammal követ, azonban a dallam második fele már a korábbi versek második részének hangjait idézi az örvendező, ünneplésre hívó szavakkal.

Álljon itt a református énekeskönyv 185. számú dicsérete, ahogyan ma énekeljük. A dallam gyökere a középkori latin himnusz, de bizvást elmondhatjuk, ezt a nemes veretű, közel ezeréves dallamot himnuszhoz méltóan kell énekelnünk, állva és az ősök tántoríthatatlan hitét is megidézve.

Mint annyi szép egyházi énekünket, korálunkat, így ezt a dallamot is feldolgozták nagy zeneszerzők például kórusműveikben. Hadd említsük külön is Leonard Lechner (1553-1606) és Hermann Schein (1586-1630) nevét. Johann Sebastian Bach korárelőjátékot írt a Christ ist erstanden dallamra, valamint változatát, a Christ lag in Todesbanden című korált az azonos című kantátája vezérdallamául választotta.

Dr. Madarászné Dr. Losonczy Katalin

A gyülekezet presbitériumának fontosabb határozatai a 2006. évben

Összeállította: Sütő János, a presbiteri ülések jegyzője

A presbitérium első ülésén dr. Dankházi Zoltánt 1 évre megbízott gondnoknak választotta meg. A gyülekezeti élet jobb áttekinthetősége és működése céljából az alábbi bizottságok kerültek megalakításra (zárójelben az egyes bizottságok vezetőivel): pénzügyi (Nagy Ibo-lya), diakóniai (Nyíri Éva), missziói (Sütő János) és műszaki (Csille János). Döntés született arról, hogy a Kisokos 2006/2. kiadványban nem jelenik meg az egyházközség.

Az egyházfenntartói járulék éves összegét a presbitérium egyhangú szavazással - aktív keresők részére - 12,000.- Ft-ban, míg nyugdíjasok és diákok részére 6,000.- Ft-ban állapította meg.

Elfogadásra került a gyülekezet 2006. évi költségvetése. A kántorok javadalmazásának biztosítására a Pro Ecclesia Alapítványt kértük fel.

Egyhangú szavazással Nagy Ibolyát választotta meg a presbitérium pénztárosnak.

A presbitérium februári ülésén Elekes László építészmérnök vezetésével bejárta a gyülekezet alagsori helyiségeit, megtekintette az építkezést, és a további teendőkről született döntés.

Molnár Sándor egyeztet a lehetséges jelöltekkel ill. a missziói bizottsággal a gyülekezet arculat tervének kialakításáról.

Az egyházközség teológus hallgatója Borsányi Judit a 2006/2007-es tanévben 6. éves tanulmányait, gyakorlati szolgálatait gyülekezetünkben szeretné tölteni, ezt a presbitérium támogatta, és megbízta a vezetőséget, hogy ez ügyben keressék meg az esperes urat.

Az új orgona avatási ünnepségére 2006. május 14-én kerül sor.

Virágvasárnap (április 9-én) az istentisztelet végén az egyházközség megköszöni az előző ciklus presbitereinek, és az aktív gyülekezeti munkásoknak eddigi szolgálatát.

Egyhangúlag elfogadásra került a 2005. év záró számadása.

A 2005-ös évről dióhéjban

Az elmúlt évben sokat gyarapodott gyülekezetünk. Az egész évben folyó építési munkának köszönhetően megújult az épület fűtési rendszere, üzembe állt az új kazán, ami most már meleg vízzel is ellátja az épületet, olcsóbban és folyamatosan biztosítva azt. Rövid kellemetlenséget is okozott az építkezés, amikor a templomon és lelkészlakásokon keresztül kellett előbb kivésni, majd beépíteni az új kéményt. Mindezekről az „ÉPÍTKEZÉS” című cikkben olvashatunk bővebben.

Öreg elektromos orgonánk egyre több karbantartást igényelt, és az év vége felé már istentiszteleteken is többször fölmondta a szolgálatot. Nagy öröm számunkra, hogy Karácsony ünnepére sikerült új, igazi, templomba való hangszert vásárolnunk.

A presbitérium a 2006. március 6-i gyűlésén elfogadta gyülekezetünk 2005-ös záró számadását. A saját bevétel összege 12.394.479,- Ft volt, míg a saját kiadás 10.634.405,- Ft. Az 1.760.074,- Ft-os maradvány egyrészt az új orgona hangosítására, másrészt az ez év elején végzett építési munkálatok fedezetére lett felhalmozva.

Egyházfenntartói járulék címén 718.000,- Ft-ot fizettünk be, a perselypénzek összesen 2.846.731,- Ft-ot tettek ki. Isten dicsőségére 67.500,- Ft adomány érkezett, míg az építkezés céljára 1.191.990,- Ft gyűlt össze. Gyülekezetünk teljes adakozása összesen 4.824.221,- Ft volt.

Állami támogatásból 493.700,- Ft hitoktatói díjat kaptunk. Annak ellenére, hogy a Dunamelléki Egyházkerület kiadásai igen nagyok, és Dr. Szabó István püspök úr nyomatékosan hangsúlyozta több egyházkerületi rendezvényen, hogy minden gyülekezetnek önfenn tartónak kell lennie, 2005. májusában 1.000.000,- Ft építési támogatást kaptunk az Egyházkerulettől. Októberben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától kaptunk 1.259.000,- Ft-ot az építkezési munkák támogatására, végül decemberben Budaörs Város Önkormányzatától 2.900.000,- Ft-ot az elektromos orgona lecserelésére.

Lelkészeink és alkalmazottaink javadalmaira és azok közterheire összesen 2.404.757,- Ft-ot költöttünk. A egyházközségünk kiadásai a következőképpen alakultak:

- a gyülekezeti élet vitele 186.810,- Ft-ba került, ami magában foglalja az úrvacsorai jegekre, szeretetvendégségekre, ifjúsági munkára, legátumokra, gyülekezeten belüli szeretet-szolgálatra költött összegeket;

- igazgatási kiadásokra összesen 841.478,- Ft-ot fordítottunk, mely az irodaszerek, posta, telefon, bank, kiküldetési és közlekedési költségekből, valamint az újságok előfizetési díjából és az egyházközségi könyvtár gyarapításának költségéből áll;

- ingatlanunk fenntartása összesen: 3.433.388,- Ft-ot fektettünk be, ez a gyülekezeti ház karbantartási és közüzemi költségein kívül annak biztosítási díját, valamint az új orgona árát is magában foglalja;

- gyülekezeti házunk felújítási költsége 2.492.234,- Ft volt;

- közalapi hozzájárulás címén 138.000,- Ft-ot fizettünk be egyházmegyénknek;

- adományokra és segélyekre 368.000,- Ft-ot költöttünk (segélyek árvízkárosultak, testvérgyülekezetünknek, illetve gyülekezetünk rászorultjainak támogatása);

- előre nem látható és egyéb kiadásunk pedig 429.038,- Ft volt.

Amennyiben részletesebben érdeklis a számok testvérünket, a teljes zárszámadás megtekinthető a lelkeszi hivatalban.

Ezúton is szeretnénk megköszönni mindazoknak segítségüket, támogatásukat, akik valamilyen módon hozzájárultak gyülekezetünk épüléséhez, szépüléséhez, és kérjük, hordozzák felelősen továbbra is közös ügyeinket.

Dr. Dankházi Zoltán
gondnok

„ÉPÍTKEZÉS”

Az építkezés sok GONDDAL, MUNKÁVAL, ÁLDOZATTAL jár.

Gyülekezetünk építkezéseit nagymértékben befolyásolja, hogy jelenleg használt épületünket hentesüzletnek építették, nem pedig gyülekezeti háznak. Immár több mint 50 esztendeje azonban mégis hétről hétre hangzik Isten hirdetett igéje a lelkészek közreműködésével. A Szent Lélek jelen van a gyülekezet közösségében, újra és újra kijelenti magát, ez a csoda pedig nem emberi erőlködésből lehetséges, hanem kegyelemből. A kegyelem pedig eddig is megtartotta a gyülekezetet.

A gyülekezet élni akarását mutatja, hogy már több mint tizenöt éve parókiát alakított ki a tetőtérben, növelve ezzel kis templomunk befogadóképességét. Sajnos abban az időben mind a rendelkezésre álló anyagok, mind a munkamorál kívánni valókat hagytak maguk után, ezért az utóbbi időben sok-sok javítási munkát kellett elvégezni. A gyülekezet életének fellendülését az is mutatja, hogy az utóbbi években több lelkész is szolgálatba állhatott, melynek feltétele új, második lelkész lakás kialakítása volt. Az új parókia rész kialakítására a templomtér mellett még 2004-ben sor került. Így biztosak lehetünk benne, hogy a közeljövőre megoldottá váltak lelkészeink lakhatási problémái.

Az eltelt évek alatt a kazán elhasználódott, ezért 2005-ben egy új Buderus márkájú kazánra cseréltük, valamint részben korszerűsítettük a fűtési rendszert is. Ezen munkálatok igen költségeseknek bizonyultak a felmerülő egyéb kiadások miatt.

Most is folyik az alagsori helyiségek átalakítása, már majdnem készen vannak a mellékhelyiségek, valamint az új gyülekezeti kazánház-konyhai rész. Jó ütemben készül a mellette lévő helység is, melyben a már meglévő számítástechnikai eszközök elhelyezésére kerülne sor, valamint számos gyülekezeti program helyszínül szolgálna.

Tervek készültek a szakrális tér átalakítására is, hogy még méltóbb körülmények

között ünnepelhessünk. Felújításra kerül a szószék és az úrasztala, valamint új mózesszék készítése is fontos feladat. Az úrasztala mögött színes ólomüveg ablak készítése, az oldalfalakon ígertáblák elhelyezése, valamint az elektromos hálózat átépítése még várat magára. Tervek között szerepel az erősen nedves utcai főfalak utólagos szigetelése, a lelkészi hivatal hőszigetelt padlózatának elkészítése.

Távlati terveink között szerepel az alagsort a földszinttel összekötő új lépcsőház kialakítása zárt térben. Felmerült a jelenlegi templomépület bővítésének gondolata is, erre vázlattervek már készültek, de ez a telek engedélyezettnél nagyobb beépítését eredményezné, erre vonatkozóan az építési hatóság nyilatkozata szükséges.

Feltehető a kérdés, hogy mindez miből? A legfontosabbak gyülekezeti tagjaink adományai. Köszönjük azoknak a munkáját, akik elvégezték az asztalos, lakatos, festés-mázolási és tervezési feladatokat Isten dicsőségére, és köszönjük az építkezés céljára adott befizetéseket is. A munkálatok jelentős részét azokból a forrásokból tudtuk fedezni melyet a Dunamelléki Református Egyházkerület és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma adományozott gyülekezetünknek az épület korszerűsítésére és fejlesztésére.

Az előzőekben megismertettük gondjainkat a folyó és tervezett munkákkal kapcsolatban, de essen szó az áldozatról is, amit nekünk kell megtenni és pedig anyagi, szellemi és lelki vonalon. Fontos, hogy nyitott pénztárcával, idővel és energiával tudjunk az Úr házáért munkálkodni.

Erre a naptári évre a következő útravalót kaptam 2006. január 1-én: „Építsetek a templomot, hogy gyönyörködjem benne és dicsőítsetek engem.” (Haggeus 1:7b)

Elekes László
okleveles építésmérnök

A Pro Ecclesia alapítvány 2005. évi működésének beszámolója

A Pro Ecclesia Alapítvány 1998-tól működik. Jelenleg elnöke Elekes László, kuratóriumi tag Vargáné Czinszki Márta. Kupás-Deák Dorottya tavaly év végén lemondott kuratóriumi tagságáról, január elejétől az ő tisztségét Tóth György látja el.

Kezdetben az Alapítvány fő célja a református imaház átalakítása, a gyülekezeti alkalmak tartására szolgáló helyiségek biztosítása és fenntartása volt. Az Alapítvány 1998 óta közhasznú. Mivel a közhasznú alapítványokról szóló törvény nem teszi lehetővé, hogy az ilyen szervezetek közvetlenül építkezést támogassanak, a fő tevékenységi kör áttevődött a családsegítésre, időskorúak támogatására, fiatalok közötti missziós tevékenység ösztönzésére.

1. Ennek szellemében 2004-ben és 2005-ben karácsony előtt élelmiszercsomagot állítottunk össze a rászoruló családok számára.

2. Tüzelőt vásároltunk egy olyan gyülekezeti tagunknak, aki ezt nyugdíjából nem tudta megtenni.

3. Anyagilag segítettünk egy beteg kislányt, hogy életmentő műtétet hajthassanak végre rajta.

4. Az Önkormányzat által kiírt pályázaton rendszeresen indul az Alapítvány. Az így kapott pénz teszi lehetővé, hogy olyan gyülekezeti tagjaink is ott lehetnek a nyári csendes heteken, akik ezt más módon nem tudták volna kifizetni.

5. Gyülekezetünk egyik beosztott lelkésze ahhoz kért és kapott segítséget, hogy hitoktatói tanulmányokat folytathasson.

6. Tűzkár, tartós munkanélküliség miatt nehéz helyzetbe került családok gondjait igyekeztünk enyhíteni.

7. Az elmúlt év végén az Egyházközség nehéz helyzetbe került, mivel az építkezés kapcsán keletkezett számlákat ki kellett fizetni, de erre nem állt rendelkezésre a szükséges pénzüsszeg. Az Alapítvány közvetlenül nem fizethette ki ezeket a számlákat, de kölcsönt nyújthatott mindaddig,

amíg a szükséges pénz be nem folyt.

Mindezeket csak úgy tehetjük meg, hogy voltak olyan önzetlen, adakozó emberek, akik ehhez az anyagiakat biztosították. Köszönjük nekik.

Itt kell azonban a testvérek bocsánatát és elnézését kérnünk egy súlyos mulasztásunk miatt. Minden évben kérjük, hogy aki megteheti, éves adóbevallása során jövedelmének 1 %-át ajánlja fel alapítványunknak. Ennek megtörténte után az APEH kiküldött egy nyomtatványt, amelyben azt kérdezte meg, hogy kérjük-e ennek az összegnek a folyósítását. Mivel ezt a nyomtatványt a határidőre nem küldtük vissza, ezt nem folyósította számunkra.

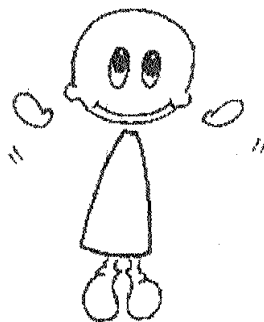
Nehéz szívvel kérünk elnézést mindazoktól, akiknek adománya nem kerülhetett oda, ahova szánták.

Most újból az adóbevallások ideje van. A történetek ellenére is kérjük, hogy ajánlják fel adójuk 1%-át nekünk, és ígérjük, hogy a jövőben fokozottan ügyelünk arra, hogy a ránk bízott pénz oda kerüljön, ahová azt szánták.

A Pro Ecclesia Alapítvány adószáma:
19182315-1-13

Számlaszáma: OTP Bank Rt.
11742173-20011765

A kuratórium

HÍRDETÉSEK

Gyülekezeti orgonaszentelő

A Budaörsi Református Egyházközség 2006. május 14-én délután 4 órakor tartja orgonaszentelő hangversenyét, melyen Pál Diána orgonaművész szolgál. A hangverseny után szertvendégséget tartunk.

Ez alkalomra is szeretettel várjuk minden kedves testvérünket!

Gyülekezeti csendeshét

A 2006-os évben július 3-9. között kerül sor az Egyházközség és a Pro Ecclesia Alapítvány közös rendezésében a lelki feltöltékezést szolgáló CSENDESHÉTre, melynek színhelyéül a Lantos-Lovas tanya, Harkányt választotta ki a presbitérium. A csendeshétre Varga András presbiternél lehet jelentkezni 2006. április 30-ig, melyhez 10 ezer forint előleg befizetése szükséges. A csendeshét teljes költsége 10 év alattiak részére 11 ezer forint, 10 év felettieknek 20 ezer forint. Az előző évekhez képest a lelki feltöltékezést nyújtó hétre csak korlátozott számban lehet jelentkezni, ezért kérjük mielőbbi jelentkezést. Hiszen mindannyian tudjuk; AKI LEMARAD, KIMARAD!

Az Ifjúsági bibliaóra programja

- Április 7. Kimutatott szeretet
- Április 21. Szeretet a családban
- Április 28. Szezelem
- Május 5. Kapcsolat
- Május 12. Fészekrakás
- Május 19. Isten a kormányos
- Május 26. Játék életre-halálra?
- Június 9. Carpe Diem?
- Június 16. Vak vezet világtalant
- Június 23. Kirándulás
- Június 30. Isten nyája

Családi istentiszteletek rendje

- Április 30. 16:00 Duzzogás vagy öröm
- Május 28. 10:00 Tanévzáró istentisztelet

Egyéb programok

Április 22. Egyházmegyei asztalitenisz bajnokság Százhalombattán.

Április 22. Mezőgazdasági múzeumlátogatás, indulás 8:00-kor a Templom téri autóbuszmegállóból.

Május 20. Apák-Fiúk focimeccse, helyszíne Bleyer Jakab Általános Iskola, kezdési időpont délelőtt 9:00.

A programokkal kapcsolatos egyéb kérdésekről Péterffy György beosztott lelképásztor ad felvilágosítást személyesen vagy a 06-23-415-205 telefonszámon, valamint a következő e-mail címen:

peterffy.gyorgy@budaors.ref.hu

Gyülekezeti honlapszerkesztő

Keressük azokat a testvéreket, akik a gyülekezet internetes megjelenésének megújításában szívesen részt vennének. Kérjük a jelentkezőket, hogy vázlatokkal, tartalomtervezettel és ötletekkel keressék meg a gyülekezet gondnokát.

Gyülekezeti lapszerkesztő és tördelő

A Budaörsi Református Egyházközség keresi azon több tálentumos szolgálait, akik a község lapjának szerkesztői és tördelői tisztségeit ellátnák. A presbitérium kéri, hogy a jelölt, ill. jelöltek részletes munkatervet készítsen(ek), mely tartalmazza a legfőbb célkitűzéseiket, távlati céljaikat. Az állás betöltéséről a presbitérium dönt 2006. évi májusi ülésén. A szolgálat feltételeiről bővebb felvilágosítás a gyülekezet vezető lelkészétől kérhető.

Ünnepi gyülekezeti alkalmak

Április 9. Virágvasárnap

10.00 Istentisztelet

16.00 Imaóra

Április 10-14.

18.00 Bűnbánati istentisztelet

Április 14. Nagypéntek

10.00 Istentisztelet (Passió)

Április 16-17.

10.00 Úrvacsorás istentisztelet

(Kérésre beteg vagy idős testvéreinknek az Úrvacsorát házhoz visszük.)

Iskolai hittanórák

Herman O. Ált. Iskola	hétfő 13:50 I.em. 104.
Kesjár Cs. Ált. Iskola	alsósoknak - péntek 12:55 felsősöknek - kedd 14:00
Esze T. u-i Ált. Iskola	elsősöknek - csütörtök 12:50 2-4. osztályosoknak - csütörtök 13:45
Rózsa u-i Ált. Iskola	szerda 13:45
Bleyer J. Ált. Iskola	kedd 13:00
Illyés Gy. Gimnázium	péntek 7:30
Mindszenty J. Ált. Iskola	óraend szerint, délelőtt

Állandó gyülekezeti alkalmak

Vasárnap	10:00	Istentisztelet
	10:00	Gyermekóra
Hétfő	18:00	Istentisztelet
Kedd	10:00	Istentisztelet a Kamaraerdei Idősek Otthonában (kéthetente)
Szerda	9:00	Nyugdíjas délelőtt
	18:15	Felnőtt konfirmációi előkészítő
Csütörtök	18:00	Biblióra, Imaközösség
Péntek	10:00	Istentisztelet a Rupphegyi Idősek Otthonában (kéthetente)
	17:00	Konfirmációi előkészítő
	18:00	Ifjúsági biblióra
	19:00	Bibliakör (középkorúak bibliorája)

Adóbevallás: az 1%-okról

Kérjük azon Kedves Testvéreinket, akik még nem rendelkeztek személyi jövedelemadójuk 1+1%-áról, hogy tartsák szem előtt a **MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ** (technikai kód 0066) és a **PRO ECCLESIA ALAPÍTVÁNY** (adószáma: 19182315-1-13) támogatásának lehetőségét. Döntésünkben tartsuk szem előtt, hogy nemcsak lelkileg, de anyagilag is egy közösség vagyunk.

Budaörsi Református Egyházközség
2040 Budaörs, Clementis L. u. 5.
Tel/fax: (23) 415 205
Internet: <http://www.refbudaors.hu>
e-mail: gyulekezet@refbudaors.hu

Szerkesztő:
Molnár Sándor
Felelős kiadó:
Petőné Püski Ilona
Tördelés:
Dankházi Zoltán